

Příloha k protokolu o SZZ č.:
Vysoká škola: PF JU

Diplomant: Kateřina Kotěšovcová
Aprobace: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Katedra: pedagogiky a psychologie

Vedoucí diplomové práce:

Datum odevzdání posudku: 16. 5. 2006

Mgr. Radek Cvach

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Problémy s kázní žáků na 1.stupni ZŠ

Předkládaná diplomová práce se blíže zabývá problematikou kázně žáků, a to především na 1. stupni ZŠ. Autorka se pokusila teoreticky osvětlit a prakticky doložit nejčastější projevy nežádoucího chování žáků prvního stupně ZŠ, jejich příčiny a možnosti řešení. Práce obsahuje dvě části, teoretickou a praktickou.

Teoretická část práce se mi jeví jako zdařilejší. Diplomantka jí také věnovala výrazně větší prostor v rámci DP, obsahuje 15 kapitol (72 str.). Nejprve vysvětluje na základě vhodně vybrané odborné literatury některé základní pojmy jako kázeň a autoritu a popisuje typy kázně. V kapitole 2.2 by autorka mohla u obhajoby blíže specifikovat, proč si někteří pedagogové myslí, že uvědomělé kázně nelze dosáhnout u žáků ZŠ a současně vysvětlit obsah kapitoly 2.4, kde se o vynucené kázni nezmiňuje, přestože je v nadpisu. Také kapitola 2.5 o sebekázni by zasloužila větší pozornost. V této fázi práce poněkud vážně srozumitelnost textu (např. kapitola 3. (Dnešní význam pojmu kázeň)). V kapitole 4. (Kázeň ve škole) však již je autorka výrazně srozumitelnější. Diplomantka se dále snaží osvětlit utváření kázně (kap. 5.), význam dědičnosti v problematice kázně (kap. 6.) a některé psychologické aspekty kázně (kap. 7.). Poněkud větší pozornost by zasloužila problematika vytváření neformální autority učitele, které je v podkapitole 8.1 věnován pouhý odstavec. V kapitole 9. (Rušivé chování) je nepříliš vhodně formulován první odstavec. Podobná nejasnost je i v předposlední větě na str. 30 téže kapitoly, kde není zcela patrné, kdo vlastně odolává nutkání k boji a dále na str. 34 (poslední odstavec), kde se hovoří o dalším „zisku“, který však není dále srozumitelně specifikován. Přesto je však tato pasáž teoretické části DP velmi zajímavá pro svojí praktickou využitelnost. I kapitola o druzích kázeňských projevu (kap. 10.) pokračuje v předchozím duchu a přináší zajímavé náměty a poznatky. Při obhajobě své DP by autorka mohla také blíže vysvětlit různá pojetí nahlížení na problematiku uváděná na str. 40, dále ozřejmit vztah mezi nepozorností a nepořádností (str. 44) a dovysvětlit navržený postup na str. 48. Přesto je však možno tuto pasáž (kap. 10.), vzhledem k výstižné charakteristice jednotlivých projevů nekázně a uvedení námětů jak to řešit, považovat za velmi povedenou. V kapitolách 11. – 13. se zabývá organizací pravidel kázně ve třídě a také příčinami nekázně. Jejich řešení pak diplomantka na základě literatury navrhuje v kap. 14., která je však poněkud strohá až nesrozumitelná. Kapitola 15. o nadprůměrném žákovi je určitě zajímavá, i když samotný úvod k ní není příliš povedený (str. 69). Vzhledem k rozsahu teoretické části DP se někdy ztrácí přehlednost a struktura práce.

Praktická část diplomové práce je co do rozsahu ve srovnání s teoretickou částí poněkud stručnější, obsahuje pět kapitol (cca 31 str.). Autorka si pro své výzkumné cíle stanovila tři hypotézy, které se na základě získaných podkladů snaží potvrdit či vyvrátit. Jako hlavní

výzkumnou metodu použila řízený rozhovor, který sama sestavila a aplikovala ho na vzorek 50 učitelů ZŠ. Jako velmi vhodné považuji, že diplomantka nejprve provedla několik zkušebních rozhovorů, než metodu použila naostro. Těžištěm praktické části diplomové práce je 20. kapitola, ve které jsou prezentovány a interpretovány výsledky výzkumu. Diplomantka plně využila technických možností při grafickém zpracování (grafy a tabulky) a to vše doplnila podrobnými průvodními zprávami. Při obhajobě DP se jako zajímavé náměty k diskusi jeví tyto:

Proč učitelé v největší míře používají jako nejčastější opatření domluvu žákovi (pochybnosti o její účinnosti)?

Proč většina učitelů vidí příčiny nekázně žáků v rodinném zázemí žáka (nejedná se o určitý stereotyp)?

Jak vysvětlí zjištění, že čím jsou učitelé služebně starší, tím méně vidí souvislost mezi věkem a kázní žáků?

Proč se agresivita projevuje poměrně často i ve třídách s menším počtem žáků?

Tato diplomová práce se jako celek v současné době jeví více než aktuální, opírá se o dostatek moderní odborné literatury a prokazuje přehled autorky o zkoumané problematice.

Po formální stránce se celá DP jeví jako poměrně zdařilá, graficky dokonce velmi dobrá. Vzhledem k rozsahu jsou dále uvedené chyby vcelku nepodstatné: neobratné nebo nelogické formulace (str. 13, 17, 25, 51, 80), nevhodně volené písmo (str. 13, 14, 27), nesrozumitelnost (kap. 3., str. 31.), čárky mezi slovy (str. 18, 20, 26, 27), přímá citace (str. 22), různé (str. 14, 23). Poměrně vhodně jsou zařazeny přílohy. V seznamu literatury chybí v textu odkazovaný Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany (str. 64). Přes tyto formální nedostatky ale práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **v e l m i d o b ř e**

Mgr. Radek Cvach, v. r.

podpis vedoucího diplomové práce

V Českých Budějovicích dne: 12. 5. 2006

Stupeň klasifikace	v ý b o r n ě	v e l m i d o b ř e	d o b ř e	n e v y h o v ě l
-----------------------	---------------	---------------------	-----------	-------------------